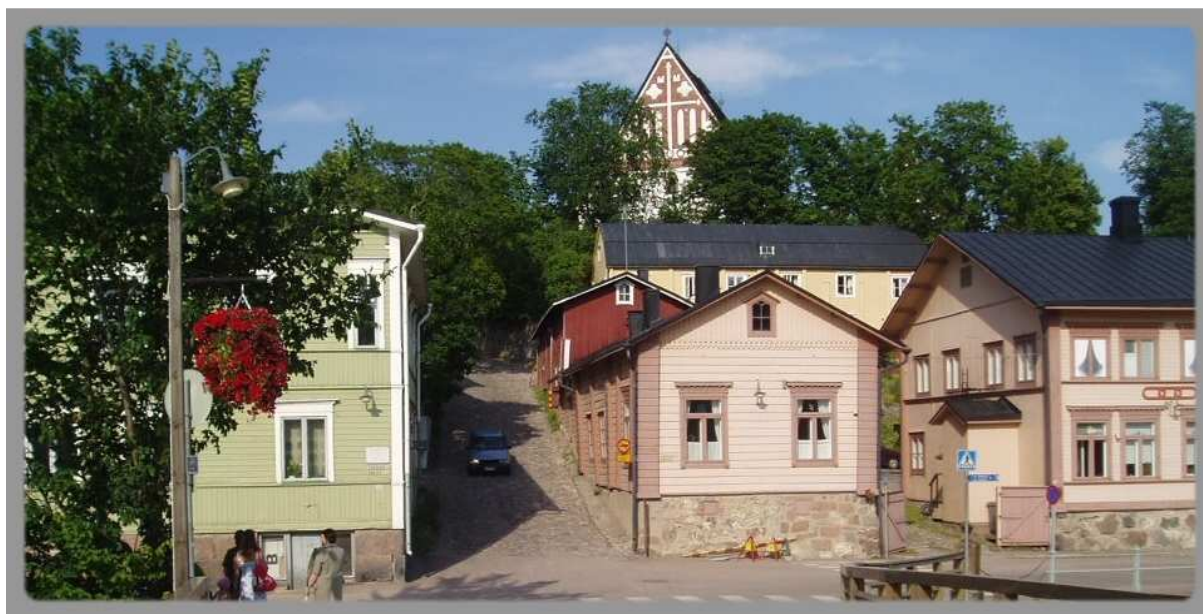


Borgånejdens släkt- och bygdeforskare rf

BSBF



Fotografierna Copyright © by Lars J W Holm 2005, 2008

- 2008 -

Innehåll

Ordförandens spalt Lars J W (Lasse) Holm	4
Olof Palmes anor i Östra Nyland Lars J W Holm	5
Exkursionen till Riddarhuset Gunnevi Andersson	7
Torp, hemman, säterier Föredrag av Odin Sjöholm	8
Om handeln i Sibbo Odin Sjöholm, Stina Visa	14
Lantdagen i Borgå 1808 Bengt Gabrielsson.	23
Tro- och huldhetseden till kejsar Alexander I år 1808 Håkan Stjernvall.	28
Verksamhetsberättelse, verksamhetsplan	32
Inventarieförteckning	35

Ordförandens spalt

Släktforskaråret 2008 är förbi – ett år med intressanta händelser och föredrag på våra medlemskvällar.

Föreningen har under åren anskaffat alla mikrokort över alla församlingar i östra Nyland. Intresset för släktforskning bara ökar. Kurserna i släktforskning drar fulla hus och glädjande nog stiger medlemsantalet i vår förening sakta men säkert.

Detta är andra året för mig som ordförande i föreningen. Skötandet av ordförandeskapet har blivit lidande av mycket annat som tagit min tid. Genealogiska Samfundet i Finland har valt mig som suppleant i styrelsen. Samtidigt har jag också blivit invald i GSF:s arbetsgrupp och ADB-grupp. Dessa förtroendeuppgifter inom släktforskningsområdet har haft inverkan på ordförandeskapet och har överfört mera ansvar på vår viceordförande och sekreterare, jag anser att jag kan vara till nytta för oss alla som har släktforskning som hobby genom att kunna påverka hela släktforskarfältet i Finland.

Jag vill här tacka alla som bidragit med alster till denna skrift, samt samtidigt påpeka att bidrag, skrivelser och fotografier kan lämnas in till styrelsen när som helst under året. Om vi får för mycket bidrag för en utgåva, så är det inget som hindrar oss att ge ut fler under årets gång.

I princip har styrelsen beslutat att övergå till minst två utgåvor per år, men detta är helt upp till er medlemmar, om vi får material att publicera. Vi efterlyser speciellt släktutredningar, vilka inte behöver vara fullständiga. Såväl antavlor på våra medlemmar, liksom ättlingar till era förfäder välkomnas.

Lasse Holm
ordförande

Sven Olof Palme, Statsminister i Sverige, har många anor i Finland, speciellt i Östra Nyland.

Mitt jobb på dåtida Saab-Valmet Ab i Nystad har också lämnat minnen från 1986. Jag hade varit på tjänsteresa i Sverige straxt efter mordet på Olof Palme. Det gick några veckor så ringde kriminalpolisen från Stockholm mig på min arbetsplats i Nystad. Polisen frågade om jag hade sett vissa till utseende beskrivna personer på båten, från Stockholm till Åbo. På ifrågavarande båt hade jag varit med som passagerare från Stockholm, men tyvärr kunde jag inte hjälpa kommisarierna med uppgifter som skulle ha löst mordmysteriet. Det som slog mig var att dom visste vilka som reste med vilka båtar, när och hur. Det andra var att jag från min tid i Stockholm också kände personen som var ansvarig för utredningarna. Så man kan säga att Svenska Polisen helt säkert gjorde allt dom kunde, utnyttjade alla uppgifter de fann och alla kontakter de kände, för att utreda mordet på Olof Palme.

1 Sven Olof Joachim Palme (1927-1986).

f. 1927, Stockholm, Sverige. g(1). **Jelena Rennerova** 1949. Skild 1952. g(2) **Lisbeth Beck-Friis** 9.7.1956, Svenska Kyrkan, Köpenhamn, Danmark. d. 28.2.1986, Stockholm, Sverige. Olof Palme sköts på Sveavägen i centrala Stockholm omkring klockan 23.21 den 28 februari 1986. Olof Palme fördes till Sabbatsbergs sjukhus där han dödförklarades klockan 00.06 den 1 mars 1986. Palmemordet, och de uppseendeväckande turer, skandaler och polisiära misslyckanden som följde på det, var ett nationellt trauma för Sverige som under lång tid satte sin prägel på samhällsdebatten. Än idag är mordet ouppklarat. En man, Christer Pettersson dömdes i tingsrätten för mordet men friades i hovrätten.

2 Gunnar Palme (1886-1934).

f. 1886, Borgå. g. **Elisabeth Sophie von Knieriem** 1916. d.1934, Svärta, Sverige.

4 Sven Theodor Palme (1854-1934).

f. Kalmar, Sverige. d. Aug 1934, Stockholm, Sverige.

5 Hanna Maria von Born (1861-1959).

f. Aug 1861, Borgå. d. 1959, Svärta, Sverige.

10 Johan August von Born (1815-1878).

f. 29.8.1815, Borgå. g. **Hedvig Lovisa Fransiska von Haartman** 3.9.1844, Pikis. d. 29.10.1878, Helsingfors.

20 Samuel Fredrik von Born (1782-1850).

f. 1782, Lovisa. g. **Catharina Elisabet von Morian** 24.6.1811, Pernå. d. 15.11.1850, Helsingfors.

40 Carl Bernhard von Born (1734-1790).

f. 1734, Tyskland. döpt 7.8.1734, Voigtehagen, Tyskland. g. **Johanna Katarina Krogius** 29.3.1781, Rantasalmi. d. 22.10.1790, Helsingfors.

41 Johanna Katarina Krogius (1759-1809).

f. 10.7.1759, Pieksämäki. d. 26.11.1809, Sulkava.

21 Catharina Elisabet von Morian (1793-1835).

f. 5.2.1793, Pernå. d. 18.10.1835, Åbo.

42 Johan Christoffer von Morian (1752-1811).

f. 18.11.1752, Pernå. g. **Christina Catarina Rothkirch** 28.6.1787, Borgå lk. d. 23.1.1811, Pernå.

43 Christina Catarina Rothkirch (1772-1795).

f. 28.6.1772, Borgå lk. d. 22.1.1795, Borgå lk.

11 Hedvig Lovisa Fransiska von Haartman (1824-1907).

f. 8.12.1824, Åbo. d. 23.12.1907, Borgå.

22 Carl Daniel von Haartman (1792-1877).

f. 5.5.1792, Åbo. g(1). **Maria Helena Rosina Franzén** 1818. g(2) **Juliana Sofia Ramsay** 1843. g(3). **Emilia Theodora Westzyntius** 26.9.1860, Nagu. d. 15.8.1877, Pikis.

44 Gabriel Erik von Haartman (1753-1815).

- f. 9.3.1753, Nagu. g. **Fredrika Lovisa von Mell** 1787. d. 2.8.1815, Esbo.
- 45 **Fredrika Lovisa von Mell** (1770-1792).
f. 17.6.1770, Esbo. g. **Gabriel Erik Haartman** 1787. d. 13.5.1792, Esbo.
- 23 **Maria Helena Rosina Franzén** (1800-1840).
f. 4.7.1800, Åbo. d. 24.1.1840, Helsingfors.
- 46 **Frans Michael Franzén** (1772-1847).
f. 1772, Uleåborg. g. **Sofia Christina Wester** 8.9.1807, Stockholm, Sverige. d. 1847, Säbrå, Sverige.
- 47 **Margareta Elisabet Roos** (1779-1806).
f. 1779, Gamlakarleby. d. 1806, Åbo.
- 3 **Elisabeth Sophie von Knieriem** (1890-1972).
f. 1890, Peterhof Bei Olai, Liettua. d. 1972.
- 6 **Johan Karl Woldemar von Knieriem** (1849-).
f. 1849, Muremoise, Liettua.
- 7 **Martha Alexandra Kupffer** (1864-).
f. 1864, Zabeln, Liettua.

Till textdelen av denna artikel kan jag inte kommentera mer än vad här står, jag har tystnadsplikt.

Som kuriositet, kan nämnas att när jag på 60-talet levde i Sverige, så kom det två filmer, "Nyfiken Gul" och "Nyfiken Blå" Olof Plame medverkade i Nyfiken Gul, det var dock långt innan hans ministerkarriär.



EXKURSIONEN TILL RIDDARHUSET

Gunnevi Andersson

Den 29.05.2008 besökte 32 medlemmar i Borgånejdens släkt- och bygdeforskare Riddarhuset i Helsingfors. Många av de medlemmar som på medlemskvällen den 28.09.2006 hörde Johanna Aminoff-Winberg berätta om Finlands adelsläkter och uppkomsten av Finlands riddarhus hade speciellt sett fram emot besöket på Riddarhuset.

Byggnaden ger ett mycket pampigt intryck och även trapporna upp till Riddarhusets stora sal är imponerande. Vi hälsades välkomna av Gunilla Peräsalo, som berättade att Riddarhuset stod färdigt år 1862 och kunde sålunda användas för att hysa alla fyra stånden under 1863 års lantdag. Idag är en del av byggnaden uthyrd, men Riddarhusets stora sal används för konserter, konferenser, olika mottagningar, middagar och baler, medan direktionssalen används för mindre tillställningar. Vidare finns där ett genealogiskt bibliotek, som också är öppet för allmänheten. Verksamheten omfattar släktforskning, upprätthållande av ättartavlor och utgivning av Finlands Adelskalender.

År 1626 stiftades riddarhusordningen och adeln indelades i tre klasser: herreklassen, riddarklassen och svenneklassen eller lågadeln. Det har senare skett ändringar i klassindelningen och idag finns på Riddarhuset grevliga, friherrliga och adliga ätter. Inom samma släkt kan det finnas både vanliga adelsmän och friherrar eller grevar. Släktnamnet föregås ofta av af eller von, men i många finska ätters släktnamn saknas detta.

Riddarhusets verksamhet idag grundar sig på riddarhusordningen från år 1918. Enligt denna hålls adelsmöte vart tredje år. Under åren mellan mötena sköts ärendena av Riddarhusdirektionen.

Det var väldigt intressant att titta på vapensköldarna i riddarsalen. Adelsvapnen var ursprungligen sköldemärken avsedda att utgöra kännetecken på slagfältet. På väggarna i salen var varje vapen försett med namn och nummer. Detta nummer återfanns sedan på stolarna i salen, en numrerad stol per vapen. Vapnen var ofta väldigt färggranna och utsmyckade. Vissa var mera fantasifulla, andra mera strikta. De flesta hade även gulddekorationer.

Vi fick också bläddra i Adelskalendern. Den utkom första gången år 1858 och utkommer numera vart tredje år. I den finns uppgifter om alla levande medlemmar av adeln.

Idag adlas inga nya släkter i Finland. Sålunda är adelskapet helt beroende av släktens fortbestånd. Därför såg vi att flere vapen efter släktnamnet hade ett litet kors, vilket betydde att släkten hade dött ut. Av Adelskalendern framgick att 357 ätter introducerats i Finland och av dessa fortlever idag 148 på manslinjen, av vilka 4 är grevliga, 25 friherrliga och 119 adliga.



(Odin Sjöholms föredrag på föreningens medlemskväll den 29.1.2009.)

OBESUTTNA OCH TORPARE

Hjon (fattighjon). I äldre tider benämning på en person som ingick i ett hushåll (familjemedlemmar och tjänstefolk). Äktenskapet betecknades som hjonelag.

- Tjänstehjon = drängar och pigor.
- Inhysehjon var arbetsoföra och obemedlade, ofta gamla eller funktionshindrade. Placerades hos en familj mot ersättning, där det inte fanns fattigstugor eller motsvarande inrättningar. Inhysehjonet placerades hos den som krävde lägst betalt.
- Hjon används också ibland som nedsättande tillmäle.

Obesuttna. Tjänstefolk av olika slag som hantverkare, drängar, pigor och vallpojkar. Dessutom inhysingar, fattiga, tiggare, soldathustrur osv.

Tjänstefolket städslades i regel på Mikaelidagen (29 september), från 1816 1 november. Det var vanligt att drängar och pigor sov i stugan och åt vid husbondens bord. Endast större gårdar höll sig med dräng- och pigkammare eller drängstuga.

Lösdrivare var arbetsdugliga fullvuxna personer (över 15 år) som livnärde sig på tiggeri. Om de blev gripna av myndigheterna sattes de i krigstjänst.

Fattiga var arbetsoförmögna personer som saknade anhöriga och därför behövde samhällets stöd, som handikappade, åldringar och föräldralösa barn. Avgifter som kyrkan uppbar för sina olika förrättningar skulle tillfalla de fattiga. För att undvika tiggeri infördes under senare delen av 1700-talet ett system där herrgårdar och bondhemman var skyldiga att turvis ta om hand de fattiga. Man använde sig också av ett s.k. rotesystem, där samhällets besuttna var indelade i rotar som försörjde var sin fattig. De fattiga som hamnade utanför rotarna fick sin försörjning från kyrkans fattigkassa.

Inhysing var enligt kronans definition en person, som p.g.a. sjukdom, handikapp eller ålderdom var arbetsoförmögen och tvungen att omhändertas av släktingar eller andra anförvanter. De s.k. "friska inhysingarna" (t.ex. bönder som råkat i ödesmål, bondänkor, f.d. soldater och ryttare) fick sin utkomst genom tillfälliga arbeten.

Backstugusittarna, som räknades till de "friska inhysingarna", hade i regel en egen stuga och så mycket jord att de klarade livhanken.

- Inhysingar och backstugusittare riskerade hela tiden att bli utskrivna till knektar och fördrivna från sina bostäder.
- Under vissa tider fanns det bestämmelser om att inhysingar var tvungna att ta tjänst som drängar och pigor och det var obligatoriskt tjänstetvång för gifta och fast bosatta inhysingar.

I äldsta tider var backstugan delvis nedgrävd i en backsluttning.

Statare är ett begrepp som är känt från Sverige. Stataren var en gift lantbruksarbetare som fick sin lön i form av **stat** dvs. "in natura" (fri bostad, spannmål, mjölk osv.) av jordägaren - **patronen**. De anställdes i regel på ettåriga kontrakt. Under sista veckan i oktober - *slankveckan* - fick de flytta och söka anställning vid andra gods. Under 1800-

talet gjorde statarsystemet torparna närmast överflödiga. Under sin tjänstgöringstid var statarna närmast livegna.

Statssystemet avskaffades 1944-45 och ersattes med lön i pengar.

Ett liknande system förekom också i vårt land. Åtminstone på flera av våra bruksorter. (möjligen också på en del större lantgods) där en del av lönen utbetalades in natura.

Torpare. Torparen var en lantbruksarbetare på herrgårdar och större bondgårdar. Han hade ett kontrakt med sin "husbonde" där det bl.a. framgick vad som krävdes i form av dagsverken m.m. som ersättning för den bostad (torp), åker och äng, som ingick i det överenskomna kontraktet. Det förekom stora variationer i kontrakten.

Torparen fick i regel disponera så mycket jord att han kunde livnära sig och sin familj. De hade vanligen också rätt att ta ved och virke från husbondens skog. Det ansågs fördelaktigare att grunda torp än att anställa ett antal drängar och annat tjänstefolk.

Under 1600-talet var det endast säterierna som hade rätt att anlägga torp, men 1743 fick också skattehemmanen och 1757 kronohemmanen samma rätt.

Det fanns torp av olika slag.

Jordetorp (arbetstorp) anlades för att få arbetskraft till en gård. Arrendet bestod i huvudsak av dagsverken.

Bördetorp. I stället för att klyva ett hemman mellan t.ex. två bröder, fick den ena brodern ett torp med tillhörande odlingsmark. Dessa torp gavs i regel på livstid och kunde ibland gå i arv. Bördetorpet var i regel fritt från arrende.

Soldattorp (dragontorp, knekttorp, ryttartorp, båtsmanstorp).

Roten skulle hålla soldaten med ett pörte, ett litet fähus, en liten boda och ett foderhus. Åker för en halv tunna utsäde, äng till två sommarlass hö och ett källand.

Roten skulle också hålla knekten med arbetskläder och betala honom en engångs-ersättning.

Under fredstid skulle knekten ta del i rotens jordbruksarbete mot dränglön.

Fiskartorp. Det var i regel godsägarna som upprättade fiskartorp (på holmar och vid kusten). Torpararrendet betalades i form av fiskeprodukter och var oftast tidsbundet. Fiskartorparen tjänstgjorde ofta som holmvakt.

Spannmålstorpare (spannmålsdrängar) var ofta gifta drängar. Gjorde dagsverken mot att få bo i en lite stuga på gården (backstugusittare). Hade rätt till potatisland och lön i form av spannmål.

Den vanligaste formen av torp.

Kronotorp på kronans marker.

Hösten 1918 godkändes den s.k. **torparlagen**, som senare kompletterades med **kolonisationslagen** ("Lex Kallio"). Torparlagen gav torpare och backstugusittare rätt att inlösa sin jord till självständiga jordbruksfastigheter. Med hjälp av kolonisationslagen kunde små torp genom tvångsinlösning omvandlas till mera eller mindre bärkraftiga småbruk. Lagen gav också möjlighet till bildandet av helt nya småbruk.

Jordanskaffningslagen från 1945 förstärkte ytterligare utvecklingen mot det småbruksdominerade jordbruk, som varit kännetecknande för vårt land.

I Sverige upphävdes torparinstitutionen först 1943.

HEMMAN

Ett hemman är detsamma som en jordbruksfastighet.

Olika slag av hemman

Skattehemman är ett hemman där innehavaren har ärftlig nyttjanderätt (bördsrätt). Förr fanns det vissa inskränkningar i äganderätten.

- Man fick t.ex. inte dela skattehemmanet då husbonden dog (gällde i huvudsak till 1747). På detta sätt ville kronan förhindra att det uppstod alltför små hemman som riskerade att falla i ödesmål.
- Under medeltiden var det på grund av skattemässiga skäl inte heller tillåtet att sammanslå hemman. När beskattningssystemet ändrades under Gustav Vasas tid upphörde detta förbud.
- Enligt en förordning från 1684 fick ett skattehemman inte säljas till någon utom släkten, utan att först erbjuda det till kronan.

Kronohemman tilhörde kronan. Kronobönderna kunde avhysas när som helst, men om de skötte sig och kunde betala sina skatter var det inte ovanligt att kronohemmanet kunde innehas av samma släkt i flera generationer.

Frälsehemman ägdes av adeln men brukades av bönder.

Landbohemman ägdes av adeln men brukades av bönder (landbönder).

Synonymt med frälsehemman.

Skattefrälsehemman. Ett skattehemman som donerats till en frälseman, som hade rätt att bära upp hemmanets kronoskatt. Bonden hade dock fortfarande bördsrätt till sitt hemman.

Ödehemman kunde vara bebodda, men förmådde inte betala skatt till kronan. Ett bebott ödehemman brukade kallas **skattevrak**. Om skatten förblivit obetald i tre år tillföll hemmanet kronan. Denna bestämmelse följdes dock sällan. Den som tog i bruk ett ödehemman, som legat obebott blev i regel befriad från skatt under ett antal år (friår).

Hjälphemman. Hemman där skatten tillföll ett rusthåll eller en kyrklig tjänsteman.

- Augmentshemman. Skatten tillföll ett säteri.
- Prebendehemman. Skatten var en del av lönen för en ämbetsman inom kyrkan.
- Lönehemman. Ex. Glamars i Sibbo för bataljonspredikanten vid Nylands Drag. Reg.
- Spårningshemman. Pellas i Sibbo under Nylands Drag. Reg.
- Indelt hemman. Sorterade under något armeförband.

Posthemman. Postbonden, som åtnjöt vissa skatteprivilegier, skulle ombesörja postgången längs ett visst avsnitt av postvägen (Kungsvägen). Hemmanet tjänstgjorde ofta också som gästgiveri.

Besittningshemman. Ett kronohemman där ägorätten tillförsäkrats innehavaren och dennes efterkommande i "evinnerlig tid".

Bergsmanshemman. Skatte- eller kronohemman. Ägaren hade skyldighet att utvinna järn och utnyttja skogen för kolbränning.

Stadgehemman. Hade en ställning mellan ett bondehemman och ett säteri. De hade inga säteriprivilegier. De var befriade från sådan skatt som ett bondehemman betalade, men erlade i stället en årlig avgift till kronan. Stadgehemmanen bildades på kronojord.

Rå- och rörshemman. Hemman som donerats till en frälseman och låg i samma by som säteriet. Åtnjöt samma rättigheter som säteriet.

Rusthåll. Ett hemman som uppställde en ryttare med häst, vapen och beklädnad för krigstjänst. Rusthållaren åtnjöt 50-80 daler kmt skattefrihet. Eftersom skattefriheten ofta översteg rusthållets egen skatt tilldelades de ett eller flera hjälphemman (augment) som betalade sin skatt till rusthållet. Rusthållarna uppfattades som ett slags "bondeelit", åtminstone av sig själva och innehade ofta olika förtroendeuppdrag i socknen. Det förekom också **kronorusthåll**.

Boställe. Vanligen ett kronohemman. Boställen tilldelades militärer och annan kronans personal. De högre officerarna tilldelades ofta ett reducerat säteri medan underbefäl och andra lägre kronans tjänstemän tilldelades ett bondställe. Innehavarna var skyldiga att odla hemmanen. För de högre officerarna byggdes bostaden enligt fastställda ritningar som uppgjorts av fortifikationsöversten Erik Dahlberg. Boställena benämndes ofta efter innehavarens tjänsteställning som kaptensboställe, fältskärsboställe, sadelmakarboställe, regementskrivarsboställe osv.

Säteri (sätesgård). En adlig skattefri gård. En förläning som konungen tilldelat en person, som belöning för vissa tjänster. Förläningen kunde omfatta ett enstaka hemman, en by eller en hel socken. Förläningen innebar att frälse mannen eller adelsmannen hade rätt att uppbära kronoskatten för egen räkning. Förläningen kunde ges på "behaglig tid" och indras när som helst, eller under innehavarens "livstid". På Johan III's tid infördes ärftliga förläningar s.k. "donationer". Den som ville behålla sitt säteri skulle se till att det försågs med ordentliga byggnader. Benämningen **allodialsäteri** angav att ägaren hade full besittningsrätt till sitt säteri.

Säterirusthåll (berustat säteri). Under reduktionen på 1680-talet blev många säterier helt eller delvis indragna till kronan. Ifall innehavaren åtog sig rusttjänst kunde han få stanna kvar på gården, som övergått till kronan.

NÅGRA MILITÄRA OCH ANDRA YRKESBENÄMNINGAR

Båtsman. Indelt soldat inom flottan.

Bergsman. Arbetade med järnframställning.

Fältskär. Hantverksmässigt utbildad kirurg. Tjänstgjorde vanligen inom det militära.

Barberare (bardskärare). Skulle bl.a. kunna skära upp bölder.

Lantjunkare. Godsägare, storbonde, patron. I äldre tider också en benämning på en gammal militärperson.

Fanjunkare. En underofficersgrad, som infördes i Sverige 1806. Det blev senare (1833) den högsta underofficersgraden. Har genomgått skiftande öden i den svenska armen.

Har varit avskaffad men blev återinförd den 1.1.2009, som specialistofficer.

Styckjunkare. Motsvarar en fanjunkare inom artilleriet.

Kammarjunkare. Hovtjänare i rang efter hovherre. Ibland endast en hederstitel. 1783 inrättade Gustav III 24 tjänster under detta namn. Kammarjunkaren hade majors rang. **Överstekammarjunkaren** hade generallöjtnants rang.

Hovjunkare. Ursprungligen en ung adelsman vid hovet, som hade som främsta uppgift att skära upp steken vid den kungliga taffeln. Blev senare en hederstitel, som kungen kunde utdela utan krav på arbetsinsats.

Markis (urspr. markgreve). En adelsman av hög rang, mellan hertig och greve.

SKRÅVÄSENDET

Uppstod ur de medeltida gillena. Skrået leddes av en **ålderman** med hjälp av **bisittare**. I skrålådan förvarades fastställda skråordningen.

Skrået reglerade sina medlemmars prissättning och produkternas kvalitet, men hade också en social funktion genom att förvalta sjuk- begravnings- och änkekassor till stöd för sina medlemmar.

Skråets viktigaste funktion var att slå vakt om sina medlemmars intressen gentemot bl.a. köpmännen och utsocknes konkurrenter och mot icke anslutna hantverkare, som kallades **bönhasar**. Skråtvånget stadgade att alla stadshantverkare måste tillhöra sitt skrå. För att bilda ett skrå behövdes minst tre mästare i en stad.

Det var endast mästarna som var de egentliga medlemmarna av skrået. **Gesällerna** var underställda skrået och förbjöds att organisera sig, men det hände att dessa slog sig samman i hemliga förbund, ett slags tidiga fackföreningar.

Om en gesäll fick sitt mästarstycke godkänt av skråstyrelsen kunde han få öppna eget och anställa egna gesäller och lärpojkar.

Lärpojke 3-5 år, gesäll minst 3 år.

Många mästare lät gesällerna sköta arbetet och nöjde sig med att övervaka verksamheten. Om skrået misskötte sig eller om det fanns för få utövare inom ett yrke, kunde stadens förvaltning kringgå skrået och tillsätta s.k. **frimästare**.

NÅGRA YRKESBENÄMNINGAR FRÅN SKRÅVÄSENDETS TID

Garvare (skinnare), vitgarvare, sämskmakare.

Sadelmakare

Skräddare

Skomakare

Murmästare. Byggde stenhus.

Byggmästare. Byggde endast trähus. Var underställd murmästaren.

Snickare, finsnickare.

Smed, vapensmed, finsmed, grovsmed, hammarsmed.

Stockmästare. Gjorde gevärsstockar (kolvar).

Guldsmed, silversmed

Tenngjutare, Gelbgjutare (mässingjutare), kanngjutare.

Målare

Perukmakare, frisör.

Modist, brodör, brodös.

Bagare, sockerbagare.

Sotare

Barnmorska

Krönare. Kontrollerade mätnoggrannheten på mätdon, transport- och förvaringskärl.

(Rotemästare)

DISPOSITION

Den sociala samhällsskalan - några definitioner

- Från hjon tili torpare

Torp av olika slag

Hemman - olika slag av jordbruksfastigheter

Säterier

Några äldre militära och andra yrkesbenämningar

Skråväsendet och några av dess yrkesbenämningar

Hans Excellens, Riksrådet, Riddaren och Commendeuren af Kongl. Majsts Orden
högvälborne Herr Grefven Axel Fersen

Högbemälte Herr Öfversten c.f. Nordenskjöld

Skriven av Odin Sjöholm, Sibbo Hembygdsforskningsförening 2001

Handel i äldre tider

Marknader och handelssjöfart

Under medeltiden var all handel koncentrerad till städerna. Borgå var sibbornas närmaste "köpstad", men det hände också att företagsamma handelsmän saluförde sina produkter i Tallinn (Reval) och i Stockholm och när Helsingfors blev stad 1550, fick Sibbo ytterligare en avsättningsplats för sina produkter. Det var i första hand herrgårdarna vid Sibboviken, som hade möjlighet att utnyttja detta slag av handel, men också en och annan företagsam bonde försökte sig på handelssjöfart med växlande framgång.

För gemene man var det på marknaden man skötte sina affärer. Där kunde man sälja och byta varor och där kunde man städsla arbetsfolk. Det var också det enda slag av landsortshandel, som var tillåten.

Marknaderna hölls på särskilt fastställda marknadsdagar. Under 1500-talet, och kanske redan tidigare, hade Sibbo två sådana marknadsdagar, den 24 juni (Johannes Döparens dag) och den 8 september. Det var fråga om s.k. frimarknader, dit vem som helst fick komma för att köpa och sälja. Marknadsdagarna sammanföll ofta med kyrkliga högtider. Det är därför möjligt att också Sigfridsdagen, kyrkans skyddhelgons dag den 12 februari, en gång var marknadsdag. Det finns dock inga skriftliga belägg för att så varit fallet.

1584 flyttades midsommarmarknaden från Sibbo till Helsingfors och 1682 fick köpmännen i Helsingfors ensamrätt också till Sibbos andra marknadsdag. Själva marknadsplatsen Pignäs flyttades dock inte, utan blev kvar på sin gamla plats vid ån strax norr om Norrkulla, ända in på 1760-talet.

Har Pignäs (och Pigby) möjligen fått sitt namn av att det var här, som traktens bönder på septembermarknaden brukade städsla tjänstefolk, bl.a. pigor och drängar, för kommande arbetsår?

Illegal handel

Eftersom handeln på landsbygden kringgärdades av allehanda begränsningar växte det fram en omfattande illegal smyghandel. Stadsborna åkte omkring på landsbygden och handlade med bönderna och bönderna smugglade in varor till städerna, en verksamhet som båda parter drog nytta av. I regel kunde denna illegala handel pågå relativt opåtalad, endast en del "herremän", som sysslade med olaglig handel i större skala, blev föremål för rättsåtgärder.

Största delen av handeln skedde i form av byteshandel. Stadens handelsmän försåg bönderna med salt och kramvaror i utbyte mot bl.a. ved, får, svin, spannmål och andra lantbruksprodukter.

Under strömmingssäsongen var kontakterna med Estland synnerligen livliga. Mången estländare deltog i arbetet med förädlingen av strömmingsfångsten och flera av dem stannade kvar och blev bosatta i skärgården. Det förekom också en livlig byteshandel mellan inlandsbyarna och kustbyarnas fiskare.

Ryska gårdfarihandlare - "påsa ryssar"

Det var inte endast stadsborna och ortsborna, som sysslade med illegal handel. Gårdfarihandlare från Ryssland gjorde regelbundna besök ute i byarna. Många av dessa handelsmän kom från Arkangelsk (arkangelryssar). De gick till fots med varorna nedpackade i en stor läderränsel, som de bar på ryggen. Dessa "påsaryssar" eller "kontryssar", som de kallades i Sibbo, var vänliga, glada och ärliga män, som i regel blev väl mottagna.

Den "brunskäggyvige" och "varubeprisade Ontrus" i Runebergs 'Älgskyttnarne' var en sådan vandrande handelsman från Arkangelsk. I diktverkets tredje sång beskriver Runeberg hur pigorna reagerade när de fick syn på innehållet i hans ränsel:

*Men när var i sin vrå de spinnande pigorna sågo
Silkesdukarnas glimmande sken i den öppnade ränseln,
Sprungo de opp nyfikne och lämnade rockar och rullor.
Likasom svalor flyga med skri kring den svävande höken,
Så omvärvde de nu den brunskäggyvige Ontrus,
Lystne att mätta sin blick med varornas skimmer och fägring.
Längtande sågo de, frågade pris och suckade ofta,
När de förnummo, hur dyrt de prunkande dukarne såldes;
Men där talade då den unga, förståndiga Hedda:
"Se, vi dröje vi här och önske oss sådant, som aldrig
Kan uppfyllas ändå?
Hur skulle vi, fattiga pigor,
Siden begära och silke, som blott en gosse med hemman
Köper ibland åt sin brud, att fägna den lyckliga flickan?
Ville helst någon känd eller okänd man i vårt samkvärn
Köpa och skänka åt mig ett synålsbrev eller nålhus,
Toge jag tacksamt emot och vore förnöjd i mitt sinne."
Så hon sade och fäste sitt stora öga på männen.
Leende framsteg då den raske Mattias och uppdrog
Sedeltaskan av skinn, som han bar förvarad i barmen,
Tog en sedel därur och köpte och delade vänligt
Gult bröstsocker och uddiga nålar åt pigorna alla,
Medan åt Hedda han valde därtill en glänsande hårkam.*

Stefan och Arthur var påsaryssar, som var välkända i Sibbo. De besökte socknen mera eller mindre regelbundet under en lång följd av år. I de flesta byar fanns det någon bondgård som bestod dem med gratis mat och nattkvarter. Som tack brukade hunsbondsfolket få välja något ur varuränseln.

I slutet av 1800-talet ledde det tilltagande ryska förtrycket till en ökad misstänksamhet mot allt ryskt, dit också gårdfarihandeln räknades. De ryska myndigheterna motarbetade dem också, eftersom det var fråga om en verksamhet som stod utanför all kontroll. Sibbos ökända länsman Malmsten, som ville vara de ryska myndigheterna till lags, lade beslag på gårdfarihandlarnas varulager och sålde det på auktion för statens räkning.

Gårdfarihandlarna som stötte på motstånd både bland myndigheter och forna kunder, fann det för gott att lägga ner verksamheten.

Lanthandeln blir tillåten

Kejserliga förordningar

Den 19 December 1859.

**Hans Kejserliga Majestäts Nådiga Förordning,
angående inrättande af handelsbodar å landet och huru
handel i dem idkas må.**

I ändamål att för Finlands inwånare på landet underlätta anskaffandet af behöflige handelswaror och afsättningen af deras jordbruks- och slöjdealster samt för att befordra industrin i allmänhet, hafwe Wi, efter derom hos Oss i underdånighet gjord framställning, i Nåder funnit godt tills vidare förordna, som följer:

§ 1.

Ekonomie-Departementet i Wår Senat för Finland äger att på ansökning meddela tillstånd till inrättande af handelsbodar å landet på de orter, som pröfwat wara i behof deraf, då de äro belägna minst femtio werst från närmaste stad eller köping.

§ 2.

Uti dessa bodar må till salu hållas inhemska och ryska waror och slöjdealster i allmänhet samt af utländska behörigen införtullade waror följande slag, nämligen : bomull, tillverkningar af bomull, lin och hampa, fisk och fiskeredskap, frukter, frön, färger och färgningsämnen, jern, stål och andra metaller samt arbeten deraf, läder, nålar, salt, spanmål, specier och kolonialwaror, sy- och wäfsilke, skrif- och ritmaterial, tobak, snus, oljor, twål och luktwatten, ull och yllewaror, verktyg, åkerbruks- och slöjdredskap samt wiktualier af alla slag.

Deremot ware förbjudet att i dylika bodar drifwa handel med läkemedel, hwilkas försäljande är apotekarene förbehållet, så ock med gifter och dermed jemförliga wådliga ämnen samt med brännwin, arak, rom, konjak, winer och andra rusgifwande drycker, hwarunder likwäl icke innefattas öl af finsk tillverkning, hwilket må, i slutna buteljer eller andra kärl, försälas, men ej till förtäring på stället utskänkas.

Trots starkt motstånd från städernas köpmän, fastställde senaten den 19.12.1859 en förordning, som godkände inrättande av handelsbodar på landsbygden. Förordningens 16 paragrafer ger en bild av den tidens lagspråk

och tsarryska byråkrati och återges i sin helhet i slutet av kompendiet. (originaltextens gotiska typsnitt har blivit utbytt, men textens ortografi har bibehållits).

Förordningen från 1859 omfattade inte Sibbo. Redan i § 1 fastställdes att den gällde endast för orter, som "*äro belägna minst femtio verst från närmaste stad eller köping*", (1 verst = 1 066,8 m). Protesterna mot denna begränsning blev många och högljudda, framför allt från landsbygden i södra Finland, där de flesta socknar låg mindre än femtio verst från närmaste stad.

Senaten insåg också det orimliga i sitt beslut och redan 1861 avkortades avståndet till en mil och några år senare, i slutet av 1860-talet, slopades de sista restriktionerna och det blev fritt fram för vem som helst, att öppna en lanthandel.

Sibbolanthandlare i slutet av 1800-talet

Det har inte gått att klarlägga när Sibbo fick sin första lanthandel. Kanske det var *Joels butik*, som skall ha funnits vid Hemisviken i Spjutsund redan före 1870, eller möjligen *Skogsters lanthandel* i Pigby, som enligt Wessman var först i Sibbo. Men också *Rylander* i Nickby och *Eskolin* i Paipis torde ha varit verksamma som handelsmän redan på 1870-talet. De tidiga handelsbodarna var vanligen inrymda i ett litet rum i det egna hemmet, eller i en hyrd kammare. Det saknas ofta uppgifter om den exakta tiden när och om platsen var de varit verksamma.

Av butiker som funnits torde *Wickströms butik*, (Nordholmen och Kalkstrand) vara den enda butik som kunnat fira 100 år.

Sibbo Handelslag m.b.t.

Hannes Gebhard (1864-1933), som grundade Pellervo-Seura 1899, kan betraktas som den finska andelsrörelsens fader. Gebhard bidrog också på ett avgörande sätt till att vi redan 1901 fick en lag som fastställde reglerna för andelsrörelsen.

Under de närmaste åren efter lagens tillkomst grundades företag i andelslagsform inom flera olika branscher. Överallt på landsbygden grundades handels-lag. Före 1910 fanns det 37 svenskspråkiga andelsaffärer i Österbotten, 7 på Åland, 12 i Åboland och 13 i Nyland. I svenska Finland var österbottningarna pionjärer, medan man framförallt i östra Nyland var mera avvaktande.

Småningom väcktes intresset för andelsrörelsen också i Sibbo. Det var inom *Kyrkoby läseförening*, som frågan först aktualiserades. Detta var ingen tillfällighet. Föreningens medlemmar hade vid flera tillfällen fört diskussioner kring frågor, som kunde uppfattas som uppnosiga provokationer mot rådande tankesätt. I sin handskrivna tidning '*Söndagskvällen*' frågade man sig redan 1895, om det inte vore dags att omvandla den borgerliga aristokratins Svenska parti till ett svenskt folkparti, som kunde omfatta alla svenskatalande, oberoende av samhällsklass. Samma år framställdes också frågan om det inte var dags för sibboborna, att grunda en kvinno förening och en djurskyddsförening.

1916 diskuterade läseföreningen handelslagsfrågan på ett månadsmöte. Diskussionen för och emot bildandet av ett handelslag var livlig, men närheten

till Helsingfors uppfattades, framförallt av byalagets äldre medlemmar, som en alltför stor osäkerhetsfaktor och man lät frågan förfalla.

Men tanken var väckt och tiden arbetade för handelslagsförespråkarna. Runt om i Nyland grundades det handelslag och man frågade sig varför det inte kunna göras också i Sibbo?

Den 18 november 1917 kallade man till ett allmänt möte i kommunalhuset i Nickby. Borgåbladets mötesreferat har rubriken:

Handelslag bildat i Sibbo

I referatet får man bl.a. veta att : (citrat) "*Trots dålig väderlek och orofylld tid hade omkr. 40 personer från olika delar av kommunen infunnit sig.*

Mötet öppnades av agronomen Ruben Bremer med ett andragande i vilket han klargjorde andelsidén. Tillika påpekade han flera omständigheter, som utvisade att tiden nu är synnerligen lämplig för stiftande av andelslag. Flera av kommunens handelsbutiker stå så gott som tomma, varför, enligt talarens åsikt, några kanske i en icke alltför avlägsen framtid på grund av varubrist kommer att stängas. För en andelsaffär bleve det mycket lättare med varuanskaffningen."

" Under diskussionen kunde man konstatera ett synnerligen vaket och livligt intresse för det påtänkta företaget. Bland annat framgick det, att i fall ett gemensamt handelslag för hela kommunen icke kunde fås i gång, flera byar var för sig eller ock några sammanslutna skulle stifta egna handelslag. Men då samtliga insågo nyttan av ett större handelslag med filialbutiker i olika delar av kommunen, sammango allas uttalanden däri, att ett hela kommunen omfattande handelslag skulle stiftas. Huvudaffären skulle då placeras i Nickby, som utgör kommunens kommunikationscentrum samt tillika bjuder andra fördelar."

Mötet beslutade att verksamheten skulle inledas när 200 medlemmar anslutit sig till det nybildade handelslaget som fick namnet *Sibbo handelslag m.b.t.* Inträdesavgiften fastställdes till 1 mk. Den fortsatta årsavgiften (max 3 mk) fastställdes av andelslagets styrelse. Enligt stadgarna skulle varje medlem satsa minst 20 mk i det nya andelslaget och alla medlemmar förpliktigades att vid behov erlägga 100 mk för eventuella tillskottutgifter. En interimstyrelse fick i uppdrag att genomföra mötets beslut.

Men sedan hände ingenting på handelslagsfronten.

Var dröjer Sibbo handelslag?

Ovanstående rubrik inledde en notis i Hufvudstadsbladet i oktober 1918. Man konstaterade att inbördeskriget hade medfört ett allmänt stillestånd i Sibbo. Detta omfattade också förberedelserna för det planerade handelslaget, som först nu (i november 1918) hade kunnat återupptas.

Söndagen den 3 november 1918 sammankallades medlemmarna till ett möte i kommunalhuset. Man konstaterade att interimstyrelsen, trots de oroliga tiderna, lyckats fullgöra sina viktigaste uppgifter, nämligen att anskaffa 200 medlemmar och att ombesörja att stadgarna blev stadfästa.

I Sibbo Handelslags första ordinarie styrelse invaldes bokföraren G.A.Jansson, agronomen Carl Neovius, vaktmästaren G.A.Fält, folkskollärarna Rudolf Backström och J.E.Björkvall, kapten Fr. Dahlberg och jordbrukaren Frans Manelius. Vid styrelsens konstituerande möte utsågs Backström till ordförande, Jansson till viceordförande och Björkvall till kassör och sekreterare.

Stämman uppmanade styrelsen att så fort som möjligt anskaffa en butikslokal och anmäla handelslaget som medlem i handelslagens central- och distriktsorganisationer. Stämman framförde också en förhoppning om att styrelsen skulle utföra sitt uppdrag så snabbt att medlemmarna *"måtte i egen affär kunna göra sina uppköp till julen."*

Starcks butiksfastighet invid järnvägen i Nickby, som blivit byggd 1914, stod tom och ägaren Viktor Lindström i Hindsby var beredd att sälja den. Då Handelslagets styrelse och Lindström inte kunde enas, inköptes fastigheten av ett konsortium, som hyrde ut byggnaden till handelslaget. J.O. Westman från Borgå utsågs till föreståndare och den 1 februari kunde *"dörrarna öppnas för en synnerligen intresserad allmänhet."* Butiken hade generösa öppethållningstider : vardagar 7 - 19 och lördagar 7 - 18.

I slutet av 1922, då ekonomin stabiliserats, kunde handelslaget köpa den 'Lindströmska fastigheten'.

På landsbygden rådde fortfarande självhushållning och det mesta i livsmedelsväg producerades hemma på gårdarna. Därför saluförde Sibbo Handelslags första butik just inga livsmedel. Men det mesta av sådant som behövdes för att underlätta böndernas och husmödrarnas arbete fanns att få. Man behövde inte heller längre, som förr, resa in till stan' för att köpa skor och kläder. Det var varor som ingick i det sortiment, som tillhandahölls på andra våningen i den nya butiken.

Stina Visa

Min farfar Axel föddes den 13.6.1887 i Borgnäs, Iso-Laukkoski by åt lant-handlaren Adolf Ehrnfrid Eklund och hustrun Amanda Karolina Juselius.

Då Axel var 12 år, 1899, flyttade han med föräldrarna till Sibbo, Borgby, där fadern Adolf då öppnade en lanthandelsbod på Linnesbacka lägenhet. Också Axel fick arbeta i butiken.

Då Axel gifte sig, den 29.10.1916, med Lydia Blondina Andersson från Paipis by, är hans yrke handelsman.

I början på 1920-talet flyttade Axel med familjen till Kåpi, som ligger i utkanten av Borgby. Han arrenderade stället och bedrev jordbruk. Handelslokalen blev då uthyrd till Eitel Ahrenberg som bedrev lanthandel. I medlet av 1920-talet flyttade Axel med familjen tillbaka till Linnesbacka, som ligger mitt i byn, för att igen bli handelsman. Fadern Adolf dog 1926 och modern Amanda 1928.

Odin Sjöholm skriver i historiken "Handel och handelsmän i Sibbo" om handelsboden på Linnesbacka:

I början av 1920-talet hyrdes butiksutrymmen åt Eitel Ahrenberg, som tidigare haft en butik i Norra Paipis. När ägaren, Adolfs son, Axel Eklund, född i Borgnäs 1887, märkte att Ahrenberg gjorde goda affärer, sade han upp hyreskontraktet och tog själv över butiken, medan Ahrenberg flyttade till Smedskulla där han öppnade en ny butik. Axel upprätthöll butiken fram till 1933 då Sibbo Handelslag hyrde butikslokalen för sin nyöppnade filial.

Axel var en av de första i byn som skaffade sig bil i slutet av 1920-talet. Den underlättade säkerligen varutransporten till butiken. Ett utdrag ur motorfordonsregistret för Nylands län åren 1928 och 1929 kan man läsa att bilmärket var Ford 4-takts-expl. motor, bensin och i yrkesmässig trafik. Registernumret var U-3688.

Men vi ska komma ihåg att vägarna på 1920- och 30-talet mest liknade tvättbräder sommartid och vintertid var det så gott som ofarbara med bil. Då var nog häst och släde bättre. Någon kommunal skötsel av vägarna fanns inte. Vägarna sköttes av byaväglag (varje gård skötte sin vissa sträcka) och länsmannen förrättade vägsyn och gav anmärkning om vägen var i dåligt skick. Odin Sjöholm skriver i kompendiet "1900-talets Sibbo": *Vägen mellan Paipis och Nickby var igensnöad och avstängd nästan två veckor ännu så sent som vårvintern 1956.* I samma skrift berättar Lisbet Gröholm:

Axel Eklund i Borgby hade en paketbil 1928. Med den körde han "brudsiare" till min mammas och pappas bröllop hos Boxbergs i Box den 7 juli 1928. Tyvärr kom inte alla "brudsiare" fram till bröllopgården. Då Axel körde andra turen "brudsiare" klarade han inte körningen utan åkte i diket. Rut Nylander, som då var med i den andra turen, berättade att hon hade svårt att komma över besvikelsen att inte få se bruden. Rut var då åtta år.

Måhända kusken blivit bjuden på en sup, bröllopet till ära? Farfar Axel spottade inte glaset om någon bjöd.

Under 1930-talets lågkonjunktur gick affärerna allt sämre för farfar Axel. Ofta såldes varor på kredit och varorna blev obetalda. Axel lade ner verksamheten och hyrde ut lokalen till Sibbo Handelslag 1933.

Linnesbacka var alltså mitt barndomshem. I huset bodde förutom farfar Axel och farmor Blondina samt mina föräldrar och jag i övre våningen också butiksföreståndaren Gretel Lindström. Det var farmor och farfar som skulle se efter mig då mina föräldrar jobbade men för det mesta hängde jag i butiken med tant Gretel. Det var ju så spännande. Folk kom och gick, varor kom med stora lastbilar, skvaller berättades, ibland blev jag nog utkörd.

Butiken bestod av ett enda rum med två diskar. Runt alla väggar fanns hyllor och fack samt en bänk där byns gubbar ofta satt och diskuterade.

Till inredningen hörde också en mängd små lådor och större lårar, en kaffekvarn och naturligtvis en våg, men ingen räknemaskin. Allt räknades för hand på det vita omslagspappret och slutsumman slogs in i kassaapparaten där pengarna förvarades.

Bakom butiken fanns ett lagerrum med en vedspis, ett stort kylskåp, en telefon och en otrolig röra av pappkartonger. Lagerrummet tjänstgjorde samtidigt som kök för butiksföreståndaren, som bodde i rummet intill.

Butiken höll öppet från 9 till 17 på vardagarna och från 9 till 13 på lördagarna. Men ifall man glömt något och butiken var stängd, var det bara att gå bakom huset och knacka på Gretels fönster, så fick man köpa vad man behövde. Varje kväll räknades kassan och det var roligt, att som liten flicka få vara med och stapla mynten, tio i varje stapel.

Varusortimentet var ganska omfattande, från yllegarn till godis, från korv till järnvaror. På tal om korven så var den inte alltid så fräsch. Det fanns inga datumstämplar, men om korven blivit slemmig tvättades den av och den blev som ny. Om man önskade få korven skivad, skar Gretel korven i tjocka skivor med en stor kniv. Hon skivade ogärna om det fanns mycket folk i butiken.

Bröd kom från Uudenmaan Herkku i Kervo. Det blev fort gammalt och. torrt, men såldes alltid till fullt pris. Läskdrycker kom från Borgå Bryggeri och

Sinebrychoff. På sommaren köpte vi barn päronlimonad som vägkost när vi for till träsket för att simma.

Ibland fanns det också frukt, t.ex. apelsiner, som förvarades i en brödkorg i fönstret. Potatis och rotfrukter salufördes inte, vad jag minns. I början på 1960-talet eller i slutet av 1950-talet kom också färdigförpackad mjölk till butiken.

På lördag eftermiddag, då det var vackert väder, tog Gretel sin moped och åkte ner till Gumbostrand, varifrån hon åkte med båt hem till Simsälö. På söndagskvällen var hon tillbaka igen.

1963-talet flyttade Gretel till handelslaget i Gumbostrand och Marita Wickström blev ny föreståndare. I samband med föreståndarbytet förstörades butiken och fick nya moderna diskar av glas. Men trots de nya fina diskarna beslöt Handelslaget dra in verksamheten 1970, efter 37 år.



Från vänster Amanda, Adolf, Axel och Blondina Eklund. I famnen barnen Lasse och Helge. Bilden är tagen 1920 på verandan på Linnesbacka, Borgby.



Linnesbacka, Borgby. Handelsboden låg i den vänstra gaveln i huset till höger på bilden.
Adolf Eklund sittande på stenen och sonen Axel ridande på hästen. Bilden är tagen år 1900.

Enligt kejsar Alexander I:s påbud av den första februari 1809 skulle enligt landets författningar en allmän Lantdag sammanträda. Sammanträdet skulle gå av stapeln i Borgå och datumet fastställdes till den 22 mars 1809. Nämnda dag samlades Finlands ständer; ridderskapet och adeln, prästeståndet, borgareståndet och bondeståndet, 135 personer i Borgå.

Citat: ”Obekant är af hvad orsak Landtdagen var utsatt att hållas i Borgå. I proklamationen af d. 18 Febr. 1808, der landtdag först omtalas, nämnes Åbo såsom samlingsort för nationens förtroendemän. I ett under tiden för Finska Deputationens vistelse i Petersburg af Sprengtporten tillsammans med krigsministern Araktschejeff och general Knorring uppgjort förslag, angående organisation af landets styrelseverk, hade Lovisa angifvits såsom den ort, dit Landtdagen borde sammankallas. Men denna ort, befans väl icke för ändamålet tjenlig, utan man valde i stället Borgå, hvars åldriga domkyrka, gymnasium och rådhus erbjödo lämpliga samlingsställen såväl vid de landtdagen åtföljande högtidligheter som ock för ståndens öfverläggningar.”



Foto: Bengt Gabrielsson

Ridderskapet och adeln: samlingsplats en sal i Rådhuset

Lantmarskalk: landshövdingen i Heinola län, frih. Rob. Wilh. de Geer, riddarhussekr. hovr. notarien frih. A.G. Mellin

1) Herreklassen:

hovr. ausk. greve C.G. Creutz, friherrarna major R.J. Rehbinder, överjägmäst. A. Cedercreutz, överstelöjtn. B.O. Stackelberg, överste O. Cederström, överstelöjtn. A.F. Armfelt, häradsh. G. von Kothén, major C.E. Mannerheim, överstelöjtn. C.E. Carpelan, landshövd. J.H. Munck, generalmajor tit. landshövd. S.W. Carpelan, gen.maj. landshövd. E.G. von Willebrand

2) Riddareklassen:

överstelöjtn. O.Chr. Boije, kapten K. Uggla, överstelöjtn. J.A. Jägerhorn (Skalm, fullm.), major H.J. v. Knorring (Svinhufvud, fullm.), hovr.kansl. B.F. Finckenberg, kapten S.J. Finckenberg, kapten H.R. Spåre, landshövd. J.H. Lode, exped.sekr. C.F. Rotkirch, löjtn. A.H. Hästesko, löjtn. F.A. Ramsay, brukspatron R.G. Blåfield (De Geer, fullm.), lagman J.W. Hisinger, kapten A.J. Liljebrunn, kapten H.J. Kuhlefelt, löjtn. J.A. Gyldenär, major B.H. Aminoff, löjtn. C.J. Armfelt, hovrättsråd C.E. Gyldenstolpe, löjtn. C.W. Torwigge, hovrättsr. J.C. De la Chapelle, löjtn. B.G. Enesköld, major D.E. Bosin, major J. Tandefelt, tit. landshövd. C.A. Möllersvärd, kapten R.M. Brunou,

överstelöjtn. G.F. von Essen, häradsh. J.F. Lindtman, fänrik N. Ehrencrona, major C.M. Gripenberg, landsh. C.C. de Carnall, gen.maj. C.G. Ehrenroth

3) Svenneklassen:

ryttmäst. E.J. Örnholm, krigsråd P.Chr. Silfversköld, kapten C.G. Lagermarck, överstelöjtn. A.W. von Schantz, häradsh. C.H. Adlercreutz, direkt. för Buxhoevd civilkansli G.W. Ladau, generalguvern. G.M. Sprengtporten, kyrkoherd. Fr. Ehrenmalm, löjtn. H. Stjernvall, major J.Fr. von Willebrand, major Chr. Aeg. von Hartmansdorff, lagman J.Chr. von Morian, överstelöjtn. O.C. von Fieandt, löjtn. Clementeoff, löjtn. Fr. Segercrantz, (Granfelt, fullm.) överstelöjtn. J. af Enehjelm, överste H.G. von Knorring, ryttm. M. Hisinger, löjtn. G. af Stenhof, krigsråd J. af Forselles, kapt. F.F. Wallenstråle, landsh. K. von Troil, löjtn. B.F. von Konow, löjtn. A.Th. Langensköld, krigsråd F. af Enehjelm, major F.A. von Zansen, landskamr. H.C. Nordensvan, hovr.sekr. C.A. Krabbe och överstelöjtn. C.A. Broberger (summa 75)

Prästeståndet: samlingsplats konsistoriets sessionsrum i Gymnasiet

Talman: biskopen i Åbo Jakob Tengström, sekreterare: lektor M. Alopaeus

1:o: Åbo stift: prof. G. Gadolin, kkh. i Pöytis prosten J. Sundvall, kkh i Storkyro prost. N. Aejmelaus, kkh. i Kumlinge prost. I. Höckert. 2:o: Borgå stift: dompr. M.J. Alopaeus, kkh. i Hauho prost. I Wallenius och kkh i Rantasalmi prost. J. Cygnaeus (summa 9)

Borgareståndet: samlingsplats en sal i Rådhuset

Talman: handl. fr Åbo Christian Trapp, sekreterare: handl. I H:fors rådmän J.Fr. Stichaeus, fabrikör S. Gottschick (Åbo), handl. J. Holmsten (Lovisa), handl. E. Borgström (H.fors), handl. C.M. Engman (Uleåborg), handl. H. Höckert (Wasa), handl. J. Ascholin (Björneborg), handl. F. Strähle (Raumo), handl. Johan E:son Solitander (Borgå), handl. P. Malm (Nykarleby och Jakobstad), borgmäst. H.P.Winge (G:la Karleby), handl. N. Nyman (Nystad), borgmäst. F. Ringbom (Ekenäs) assessor D. Mattens (Kristinestad), handl. H. Sovelius (Brahestad), handl. J.E. Granberg (T:hus), borgmäst. E.F. Thilman (T.fors), handl. S. Backman (Kuopio) och handl. P.J. Bladh (Kaskö) (summa 20)

Bondeståndet: sessionerna hölls hos lagman Orraeus, som bodde i den från kyrkan åt söder närmast liggande gården (grannhus till restaurang Lagmannen)



Foto: Bengt Gabrielsson

Talman: nämndeman Petter Klockars från Nykarleby socken, sekreterare: borg-mäst. i Borgå, lagman A.F. Orraeus, bond. E. Hintta (Birkkala), bond. E. Sipilä (Kisko), bond.

G.A. Lemström (Sjundeå), bond. J. Lundström (Karis), bond. A. Monkola-Mullila (Akkas), bond. H. Gesti (Ufsby), bond. P. Wäänänen (Kuopio s:n), bond. J. Koivisto (Pöytis), bond. T. Tuomala (Loimijoki), bond. G. Falck (Sibbo), bond. S. Uotila (Lempäälä), bond. J. Isotalo-Wilkkilä (Lampis), bond. och nämndeman H. Ullgren (Pielisjärvi), bond. och häradsdomaren J.P. Hoffrén (Leppävirta), bond. och nämndeman J. Himanen (Kristina), bond. H. Waris (Rautalampi), bond. H. Tervonen (Paltamo), bond. och nämndem. J. Kelhala (Salo), bond. J. Schulm-Wesala (Uleå), bond. P. Haaranen (Tohmajärvi), bond. H. Pussila (Mörskom), bond. och nämndeman T. Seppälä (Hollola), bond. J. Kinttala ((Rimitto), bond. H. Riihimäki (Töfsala), bond- och nämndeman S. Louko (Stor-kyro), bond- och nämndeman P. Wästi (Ilmola), bond. S. Ylinen-Winklä (Längelmäki), bond. H. Granroth (Pedersöre) och bond E. Laukko (Bjerno) (summa 31)

Måndagen den 27 mars vid middagstid kom kejsar Alexander till Borgå. Han togs emot av stadens förnämsta invånare och borgerskapet med kanonsalut och klockringning. Kejsaren, liksom hela hans följe, gjorde sitt intåg till häst. Man tog vägen över Kyrkotorget förbi lagman Orraeus' hus, ned för Kyrkobrinken och över Rådhusorget till Slottet på Ågatan. På Kyrkotorget paraderade en skvadron ulaner och likaså framför Orraeus' hus. På Rådhusorget var musikkåren uppställd och militären i strama led ända ner till stora Ågatan. På kvällen var en stor del av staden illuminerad.

Tisdagen den 28 mars hölls lantdagsgudstjänst i domkyrkan. Vid stora kyrkdörren möttes kejsaren av domprosten M. J. Alopaeus och lektorerna P.J. Alopaeus och J. Borgström och orgelmusik framfördes. Domprosten hälsade kejsaren med följande ord (citatt): "Välkommen stormäktigste Monark! Gud som hoppet gifver, uppfylle dig med all frid och fröjd i trone; frid vare inom Dina murar, och lycka i Dina palats".

Predikan på svenska hölls av domprosten Alopaeus sedan han från predikstolen hållit ett tal till kejsaren, också det på svenska. Såväl predikan som tal hade blivit översatta till franska av Sprengtporten och överlämnades åt kejsaren. Gudstjänsten avslutades med psalmen "Nu tackar Gud allt folk" och 100 kanonskott ljud under psalmen. Kejsaren gick från kyrkan över Kyrkotorget till rikssalen (gymnasiets övre lärosal i Konsistoriet) och trupperna var längs gatorna uppställda på samma sätt som då kejsaren tågade in till staden. På gymnasiegården var dragoner till fots uppställda.



Foto: Bengt Gabrielsson

I rikssalen öppnade kejsaren Lantdagen med ett tal på franska. Talet tolkades omedelbart till svenska av Sprengtporten. Justitiekansleren, presidenten i Kejserliga Åbo Hofrätt, Adolf Tandefelt, läste upp kejsarens 4 propositioner för ständernas behandling. Varje stånd höll tal till kejsaren och så också lantmarskalken baron de Geer. På kvällen gavs en bal i rikssalen och staden var festilluminerad. På riddarhuset och lantmarskalkens nedre våning (Holmska gården) hade man på utsidan lampor runt fönstren. Vid 20-tiden anlände kejsaren till balen i en fyrhjulig vagn dragen av 6 vackra gråa hästar.

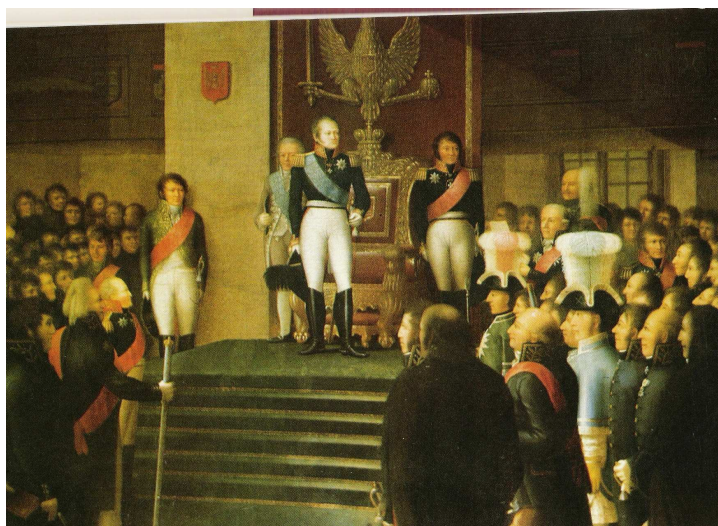
Jag citerar här generaladjutanten, furst Gagarins tankar om balen: ”I brist på ekipage begaf jag mig dit till fots. Öfverstövlar för att skydda silkesstrumporna, hatten i handen, icke på hufvudet, för att bevara coiffuren, och jag kom sålunda fram, alldeles snygg och utan något missöde. Här såg jag den dansas den svenska dansen; den är en kadrilj med franska steg, vars musik är rätt vacker. Festen -den var bra. Omkostnaderna kommo på Kejsaren, äran på de församlade ständerna och trötthet utan nöje på min lott”

Onsdagen den 29 mars skedde hyllningen i domkyrkan till orgelmusik. Kejsaren steg upp på sin tron och förblev stående under hela ceremonin. Baron M.G. Sprengtporten höll i kejsarens ställe ett tal på svenska. Sedan höll talmännen sina tal. Hovrättspresidenten Adolf Tandefelt steg upp på tronens andra trappsteg och kallade fram det ena ståndet efter det andra med orden: ”Träden fram och gören Kejsaren Eder ed!” och stavade eden för dem. Ständerna svor att ”för sin rätte öfverhet hafva och hålla den stormäktigste fursten och herren Alexander den förste, Kejsare och sjelfherrskare öfver hela Ryssland och Storfurste till Finland samt att oryggeligen upprätthålla landets grundlagar och konstitution.” Sedan trädde två härolder fram för tronen och under kanonsalut ropade man ”Leve Alexander den förste Kejsare öfver hela Ryssland och Storfurste av Finland”. Efter detta följde bön och sedan tillkännagav baron Sprengtporten att hans kejserliga majestät avgivit en regentförsäkran och med sin underskrift bekräftat den.

Lydelsen av regentförsäkran i översättning:

”Wi Alexander den Förste genom Guds nåde alla Ryssars Kejsare och Sjelfherrskare etc.etc. Storfurste till Finland etc.etc. göre veterligt: att sedan Wi af Försynens skickelse, tagit Storfurstendömet Finland i besittning, hafve Wi härmed velat bekräfta och stadfästa landets Religion och Grundlagar samt de privilegier och rättigheter hvart och ett stånd inom detta Storfurstendöme i synnerhet och alle dess inbyggare i gemen, så högre som lägre, härtills enligt konstitutionerna åtnjutit; lofvandes bibehålla alla dessa förmoner och författningar fasta och oförryckta i sin fulla kraft.-Till yttermera visso hafve Wi tecknat denna försäkringsakt med Vår egenhändiga underskrift. Gifven i Borgå stad den 15 mars, år 1809.

ALEXANDER”



Sedan Finland erhållit sin Magna Charta talade kejsaren till ständerna på franska. Samma tal på svenska lästes upp av generalguvernören. Sedan följde psalmsång och kanonsalut. På onsdag eftermiddag vid 16-tiden reste kejsaren med häst och släde till Helsingfors och var framme vid 20-tiden.

Tisdagen den 18 juli kom kejsaren igen till Borgå och togs emot med salut, domprost Alopaeus och polismästare Walle. Kejsaren sade då att följande dag skulle Lantdagen avslutas. På kvällen bal i rikssalen ordnad av ständerna. Kejsaren deltog i balen men avlägsnade sig kl. 23. Dansen räckte till långt in på morgonen.

Onsdagen den 19 juli avslutades Lantdagen med gudstjänst i domkyrkan och session i Rikssalen med tal till monarken av ständernas talmän. Kejsar Alexander talade franska. Ständerna samlades på sina rum och utbytte artigheter. Middag åts på hovet och sedan följde utdelning av dekorationer och hedersbetygelser. Medan belöningarna delades ut red kejsaren tillsammans med två av sina generaler runt i staden och besökte bl.a. Borgbacken. Mot kvällen reste kejsaren till Helsingfors. Den 22 juli kom han tillbaka och reste härifrån vidare till Petersburg.

Källa:

A D Neovius: "Anteckningar rörande Borgå stads och sockenhistoria" Borgå 1897
Tryckeri- & Tidningsaktiebolaget

Tro- och huldhetseden till kejsar Alexander I år 1808

Vi är mitt inne i jubileumsfirandet av Borgå lantdag år 1809. Våren och sommaren året innan försiggick en anmärkningsvärd historisk händelse som föranleddes av den ryska erövringen av Finland. Här avses den tro- och huldhetsed som den vuxna manliga befolkningen i det blivande storfurstendömet uppmanades avlägga till kejsar Alexander I. I Borgå domkyrkoförsamlings arkiv finns handlingar bevarade som ger en lokal inblick i vad det rörde sig om.

Erövringen av Finland hade ett snabbt förlopp. Den svenska och ryska armén konfronterades första gången den 21 februari 1808, då ryska trupper gick över gränsen i Abborfors och redan den 23 mars inrättade den ryska överbefälhavaren Fredrik Vilhelm von Buxhoevden sin stab i Åbo. Han fick samtidigt i uppdrag att handha förvaltningen av de erövrade områdena. Samma dag förklarade Ryssland att Finland var förenat med kejsardömet. Det var uppenbart att det ryska väldet skulle bli bestående.

Omfattande förpliktelse

Den 20 april proklamerades om den nämnda tro- och huldhetseden och Buxhoevden befallde att edsformulär skulle tryckas på finska och svenska och delas ut till alla socknar och städer i det ockuperade Finland. Formuläret lästes första gången upp i Nystads kyrka den 15 maj. Det var en hel del som männen förutsattes lova. Ordagrant lydde texten så här:

Jag undertecknad lofvar och svär vid Gud alsmäktig, och dess Heliga Evangelium, att jag vill och skall Hans Kejsarliga Majestäts Stora Försten, Kejsar Alexander Paulovitsch, Sjelfregerande öfver alla Ryssar, och Hans Kejsarliga Majestäts Thronföljare, trogit och utan svek tjena; Hans Majestäts allernådigste förordnande åttlyda, och ej dervid skona mit Lif till sista blodsdroppan; alla Lagar, förordningar och påbud med skyldig lydnad efterlefva, och efter yttersta förstånd, krafter och möjlighet skydda och försvara. Det af Hans Kejsarliga Majestät uti mit Fädernes Land återstälde lugnet, skall jag efter all min förmåga bibehålla, och ej vara uti förbindelse med dem, som hafva stämplingar emot Fäderneslandet, hvarcken directe eller indirecte, hemligen eller uppenbarligen, ej allenast igenom öfvertalande, eller annorlunda med afsikt, påfund och utförande, så snart jag blifver underrättad om Hans Majestäts fördelars eller det allmännas skadande, så skall jag det ej allenast uti rättan tid upptäcka, utan ock på allt sätt afvärja och förhindra; Och således handla som det ägnar och anstår, en Hans Majestäts trogne undersåte och fredlige medborgare, och att jag det för Gud på Yttersta Domen kan försvara, så sant mig Gud hjälpe till Lif och Sjal!



För tvåhundra år sedan svor den vuxna manliga befolkningen i det blivande storfurstendömet Finland en tro- och huldhetsed till kejsar Alexander I.

Förteckningar över männen

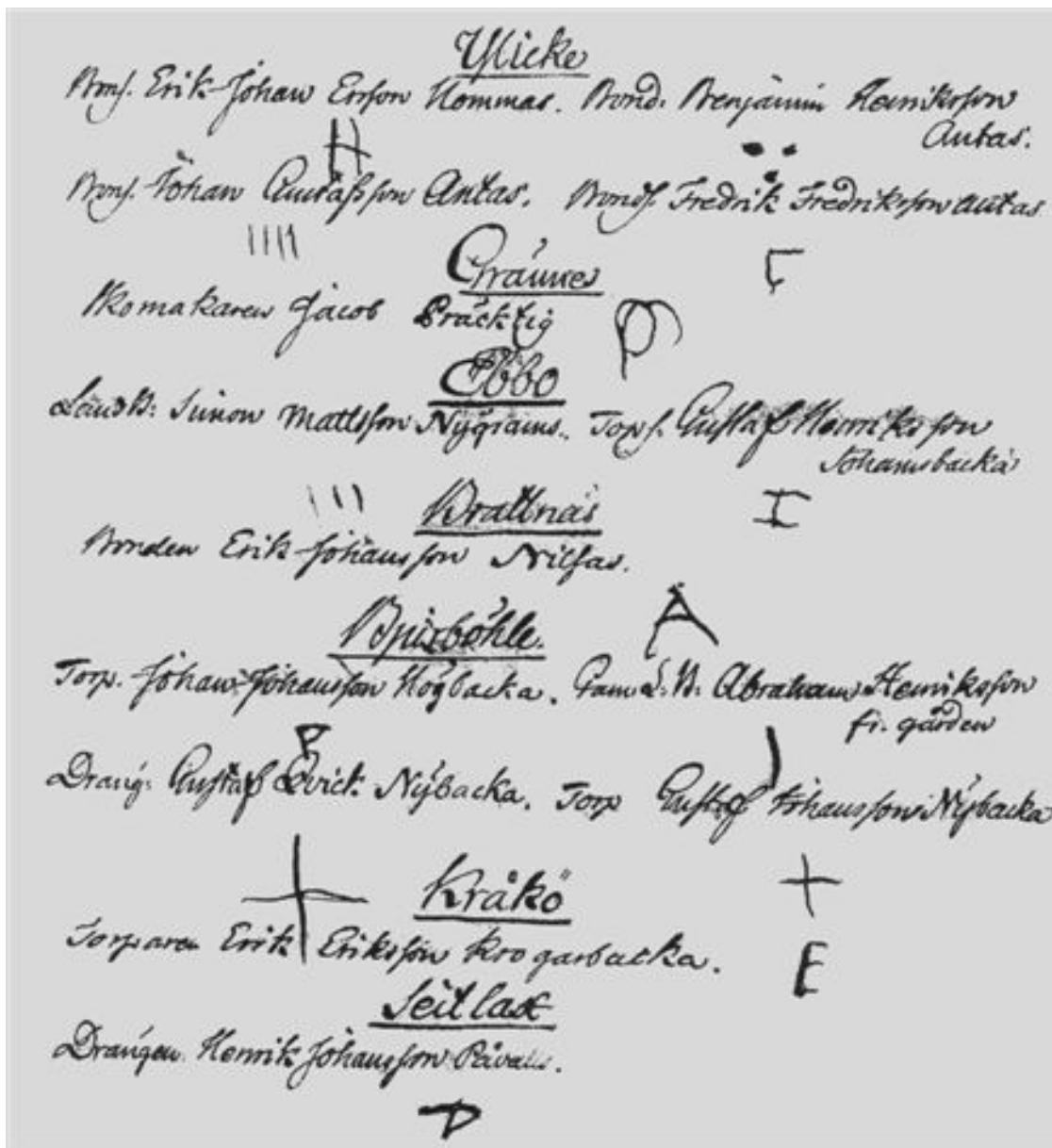
I de förteckningar som bevarats i Borgå svenska domkyrkoförsamlings arkiv finns alla i maj 1808 15 år fyllda manspersoner antecknade. Det finns flera förteckningar eftersom församlingsmedlemmarna vid den här tiden var bosatta i två olika län, nämligen Nylands län och Kymmenegårds län. Borgå å utgjorde länsgräns. Den förstnämnda förteckningen upptar över 900 personer och den senare i det närmaste 1300. Därtill finns skilda förteckningar över "Herrskapet och Ståndspersoner samt på Krono- och Kyrko-Betjäning och Nämдемән", 30 personer i den nyländska och 65 i den kymmenegårdska delen. Ytterligare har den finska församlingen en särskild förteckning omfattande drygt 250 personer.

[illegible]

Här ses en del av första sidan i förteckningen från maj 1808 över 15 år fyllda manspersoner i "Borgå Moderkyrko-församlings Nyländska del", börjande med hemmanen i Andersböle. I anmärkningskolumnen kan av tecknen utläsas att exempelvis avskedade sergeanten Carl Gustaf Brunberg på Antas avlade tro- och huldhetseden till kejsaren vid urtima ting den 4 juli 1808, liksom även bonden Gustaf Henriksson, medan den sistnämndes son svor eden i kyrkan den 24 juli. Sergeantens son Johan Christopher Brunberg gav sin ed först den 4 september. För sergeant Johan Gustaf Lönnqvist på Nygrannas noteras att han är "bortta med armeen" och kunde följaktligen inte avge sin försäkran på hemorten. Av anteckningarna i marginalen uppe till vänster framgår att det var möjligt att vid åtta olika tillfällen avge trohetseden.

Däremot har inte någon förteckning över männen i staden påträffats. De var kallade till kyrkan den 22 maj 1808 för att svära tro- och huldhetseden. Samma dag eller också den 29 maj avgavs eden även av socknens herrskap och ståndspersoner, liksom kronans och kyrkans män. Övriga sockenbor var kallade till motsvarande procedur vid urtima ting den 14 juni eller 4 juli. Fram till hösten var det vid flera tillfällen ännu möjligt att svära eden i kyrkan.

I förteckningarnas anmärkningskolumn noterades vid vilket tillfälle var och en avgav trohetseden. Särskilda listor som inleds med den ovan citerade texten till ed upptar männens underskrifter eller bomärken.



Den 21 augusti 1808 plitade i kyrkan bl.a. följande personer sina bomärken under tro- och huldhetseden: En bonde och tre bondsöner från Ylike, en skomakare från Grännäs, en landbonde och en torparson från Ebbo, en bonde från Brattnäs, två torpare, en tidigare landbonde och en dräng från Bjurböle, en torpare från Kråkö och en dräng från Seitlax.

Kort respit

Trohetseden väckte motstånd på en del håll. Det här föranledde överbefälhavaren Buxhoevden att den 15 juni ge order om endast en veckas respit för de präster och tjänstemän som vägrade svära eden. Därefter skulle de avsättas och landsförvisas eftersom de betraktades som svenska konungens undersåtar. Några dagar senare kom en order som uppmanade alla män att omedelbart skaffa ett intyg över att de avlagt trohetseden. I annat fall skulle de behandlas som laglösa. Men som sagt gav senfärdiga sin trohetsed ännu hösten 1808.

Positivt var att det kejserliga manifestet om Finlands förening med det ryska kejsardömet, som gavs den 17 juni 1808, gav löfte om att landets gamla lagar och rättigheter skulle bevaras. Samtidigt uppmanades dock alla som tjänade den svenska armén att snabbt välja sida om de ville behålla sin egendom.

Håkan Stjernvall

Källor:

Borgå svenska domkyrkoförsamlings arkiv

Internet: www.1809.fi och Wikipedia

BORGÅNEJDENS SLÄKT- OCH BYGDEFORSKARE RF

VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR VERKSAMHETSÅRET 2008

Styrelsen under året

Årsmötet samt styrelsens konstituerande möte hölls den 27 mars varvid styrelsen fick följande sammansättning:

Lars J. W. Holm, ordförande

Annika Fredriksson, viceordförande

Stina Visa, sekreterare

Yngve Fredriksson, kassör

Christoffer Sundberg och **Bo Widell**, medlemmar

Gunnevi Andersson och **Inga-Lill Svedberg**, suppleanter

Styrelsen har sammanträtt 7 gånger: 31.1., 13.2., 28.2., 27.3., 24.4., 25.9. och 27.11.

Revisorer

Barbara Jacobsson och **Inge-Maj Mattsson**

Anne-mi Ahlberg och **Göran Pettersson**, suppleanter

Verksamhet

Föreningens åttonde verksamhetsår har fortsatt som föregående år med medlemskvällar och exkursioner.

Föreningens bibliotek finns på Grand. Bengt Gabrielsson har varit bibliotekarie från januari till april och därefter Gunnevi Andersson.

Klippboken, som sporadiskt finns med på medlemskvällarna, har skötts av Marita Högström.

Föreningen har registrerat en egen webbplats på adressen www.bsf.net

Medlemskvällar

Medlemskvällarna har hållits i Kulturföreningen Grands lokaler. Om medlemskvällarna och annan verksamhet har medlemmarna fått information i form av ett infoblad samt i Borgåbladet, "I sikte", dessutom årsmötesinformation med e-post eller brev.

- | | |
|------------|---|
| 31.01.2008 | Caroline Sandströms föredrag om östnyländska dialekter. (36 deltagare). |
| 28.02.2008 | Aki Pitkäkoski förevisade vilken information man som släktforskare kan hitta på Genealogiska Samfundets hemsidor. (28 deltagare). |
| 27.03.2008 | Årsmöte samt föredrag av Viking Forsström som berättade om hur Pellingboken 5 blev till. (32 deltagare). |
| 24.04.2008 | Allmän diskussion kring medlemmarnas släktutredningar. (24 deltagare). |
| 25.09.2008 | Merja Herranen från Borgå museum berättade om Finska kriget 1808-1809 med anknytning till Borgåtrakten. (22 deltagare). |
| 27.11.2008 | Diskussionskväll om medlemmarnas forskningsobjekt. Som avslutning på året bjöd föreningen på glögg och jultårter (21 deltagare). |

Exkursioner

29.05.2008 Exkursion till Riddarhuset i Helsingfors. (32 deltagare)
30.10.2008 Exkursion till Krigsarkivet i Helsingfors. (20 deltagare)

Övriga möten

Ordförande Lars Holm har deltagit i Genealogiska Samfundets släktforsarkonferans i Lapua den 7-9.3.2008 samt stora utskottsmötet i Tammerfors den 8.11.2008.

Kurser i BMI's regi

"Grunder i släktforskning" och "Praktisk släktforskning" med Bo-Gunnar Blomqvist.
"Släktforska via nätet med handledare" med Kerstin Hafrén.

Erhållna gåvor och litteratur

Jakobstadsnejdens släkt- och bygdeforskare rf:s tidskrift Släkt & bygd.
Sällskapet för släkt- och hembygdsforskning i Hangö rf:s medlemsblad
Genealogiska Samfundets tidskrifter Genos och Sukutieto.
Kalendern 2008 utgiven av Svenska Folkskolans Vänner.
Vasa släkt- och bygdeforskare rf:s Bottniska Anor
Viking Forsström donerade böckerna Pellingeboken 5 och Klingande toner.

Anskaffningar

Mikrokortsapparaten, som finns i biblioteket, har blivit reparerad och försetts med en ny rulldel.

Forskningsutrymmen och egendom

Föreningens mikrokort- och mikrofilmläsapparat samt material finns på biblioteket i Borgå. Apparaten har enligt föreningens bokföringshäfte besökts 183 persongångar av 27 olika personer (22 medlemmar och 5 övriga) i tid ca 490 timmar.

Forskningsförfrågningar

Förfrågningar har inkommit till föreningen om släkter. Föreningen har hjälpt efter bästa förmåga.

Medlemmar

Medlemmarnas antal 31.12.2008 uppgick till 84 personer, en ökning med 6 medlemmar under året, sju nya medlemmar inskrevs och en medlem har avlidit. Medlemsavgiften för år 2008 har varit 20 euro. Föreningen är medlem i Genealogiska Samfundet i Finland.

Lars J W Holm

Lars Holm
Ordförande

Stina Visa

Stina Visa
Sekreterare

Verksamhetsplan 2009

Medlemskvällar i januari (29.1) och februari (26.2) med föredrag

Årsmöte i mars (26.3)

Exkursion den 23.4. till Lantdagsutställningen i Rådhuset i Gamla Stan

Exkursion den 28.5. till Lovisa museum och sjöfartsmuseum

Medlemskväll den 24.9. med föredrag

Exkursion den 29.10. till Nationalbiblioteket i Helsingfors

Medlemskväll den 26.11. Fri diskussionskväll

Styrelsemöten vid behov

Förbundsmöten

Förteckning över mikrokort och apparater

Ort	Mikrokort	Årtal
Porvoon suomalainen seurakunta	Communionböcker	1747 – 1889
	Barnböcker	1750 – 1889
Borgå stad	Flyttningsböcker	1880 – 1900
	Dopböcker	1846 – 1866
Borgå Socken	Flyttningsböcker	1796 – 1900
	Dopböcker	1742 – 1900
Pernå	Communionböcker	1743 – 1900
	Barnböcker	1743 – 1899
	Födda, vigda, döda	1736 – 1792
	Födda	1793 . 1902
	Döda	1793 – 1903
	In/utflyttade	1875 – 1902
Pernå, Forsby	Communionböcker	1761 – 1841
	Barnböcker	1748 – 1836
	Födda, vigda, döda	1755 – 1826
Liljendal	Communionböcker	1748 – 1762
	- ” -	1782 – 1811
	- ” -	1819 – 1861
	Barnböcker	1811 – 1881
Lovisa	Communionböcker	1750 – 1899
	Barnböcker	1750 – 1767
	- ” -	1787 – 1800
	- ” -	1806 – 1819
	- ” -	1828 – 1869
	- ” -	1880 – 1899
	Frånvarande	1844 – 1901
	Personregister	1750 -
	- ” -	1839 – 1899
	Inflyttade	1843 – 1849
	Utflyttade	1840 – 1892
	In/utflyttade	1870 – 1908
	Döpta	1726 – 1900
	Konfirmerade	1845 – 1885
	Förelysta	1810 – 1906
	Vigda	1728 – 1742
	- ” -	1759 – 1765

	- ” -	1794 – 1907
	Förelysta, vigda	1750 – 1791
	Döda	1733 – 1742
	- ” -	1750 – 1906
	Utsockenbor	1900 - 1908
Borgnäs	Communionböcker	1760 - 1900
	Barnböcker	1796 - 1830
	- ” -	1840 - 1899
	Utflyttade	1834 - 1895
	Inflyttade	1860 - 1895
	Döpta	1738 - 1899
	Konfirmerade	1830 - 1895
	Förelysta	1861 - 1897
	Vigda	1738 - 1880
	- ” -	1882 - 1897
	Döda	1738 - 1892
Borgnäs	Utsockenbor:	
	Döpta, konfirmerade, vigda och döda	1882 - 1898
Lappträsk	Barnböcker	1751 -
	- ” -	1765 -
	- ” -	1793 -
	- ” -	1790 - *)
	*) innehåller även communionböcker	1807 – 1817
	Communionböcker	1732 - 1899
	Barnböcker	1804 - 1890
	Inflyttade	1866 - 1901
	Utflyttade	1890 - 1899
	Döpta	1691 - 1908
	Vigda, döda	1691 - 1737
	Vigda	1738 - 1903
	Döda	1738 - 1907
Strömfors	Communionböcker	1745 - 1752
	- ” -	1756 - 1899
	Barnböcker	1754 – 1778 *)
	*) innehåller även flyttade	1744 - 1797
	Barnböcker	1779 - 1889
	Inflyttade	1870 - 1902
	Utflyttade	1870 - 1901
	Döpta	1847 - 1901
	Konfirmerade	1890 - 1902
	Förelysta	1870 - 1901
	Vigda	1885 - 1909
	Döda	1847 - 1908
Strömfors	Utsockenbor:	
	Döpta	1884 - 1889

Pyttis	Communionböcker	1854 – 1899
	Barnböcker	1854 – 1871
	- ” -	1876 – 1899
	In/utflyttade	1811 – 1867
	Inflyttade, utflyttade	1870 – 1889
	Döpta	1851 – 1900 *)
		innehåller även utsockenbor
	Vigda	1842 – 1890
	Döda	1824 – 1889
Orimattila	Communionböcker	1746 – 1899
	Barnböcker	1755
	- ” -	1767
	- ” -	1779
	- ” -	1798
	- ” -	1807
	- ” -	1818
	- ” -	1833 – 1880
	Utflyttade	1865 – 1880
	Inflyttade	1866 – 1880
	In/utflyttade	1880 – 1910
	Födda, döpta	1848 – 1908
	Konfirmerade	1848 – 1907
	Förelysta	1845 – 1908
	Vigda	1848 – 1910
	Döda	1848 – 1909
Orimattila	Utsockenbor:	
	Döpta	1871 – 1880
	Vigda	1871 – 1877
	Döda	1872 – 1879

Apparater:

- Mikrokort- och mikrofilmläsapparat Indus Model 4601-11 (placerade i biblioteket)
- Bindningsmaskin Peach Smart Binder 21 (finns att låna vid behov, hemma hos Lasse, ring vid behov 0440-294499)